

Latweefch u Awises.

Nr. 20.

Zettortdeenā 15. Maji.

1858.

Sluddin a fchana.

Seen. Kursemmes Gubernatera kungs zaur lauku un pilsatu polizejas teefahm leek isfluddenah tiffahm tahm saldatu feewahm, kas gribb lai winnu dehns, wibrus jeb raddus isnemm no tahm Garnisjones - jeb Inwalidu (Empelischu) rohtehm fur tee taggad deen un lai tohs pahrzest tais rohtes fur tabs feewas dshwo:

- 1) Pebz saldatu lifikumu-grahmatas 1. grahm. 2 doss. VII. artik. 862 tifkai ta hdu saldatus un undropzeerus kas 15 gaddus jaw irr isdee neujuschi drifst isnemt no sawas rohtes un zittā pahrzest.
- 2) Arri ne drifst pahrzest tahdus saldatus un undropzeerus, kas no ohtras rafredas (schirras) us deenestu nau derrigi, fa arri tee, kas strahpi dabbujufchi un surreem ta strahpe ne tohp peerehkinata.
- 3) Teem, kam pebz lifikumeem irr brihw lubgtees, lai winnus isnemt no sawas rohtes un pahrzest us to rohtu fur winnu feewas jeb raddi, sawa suppiike janodohd pee tabs garnison es-bataillones passawneeka, kas to Garnisoni jeb Inwalidu-rohti walda, fur tee gribb lai tohs pahrzest.

Awischu - siunas.

Jelgawa. Muhsu kungs un Keisers ar ihpažchu pateizibas-grahmatu Kursemmes zeen. Gubernatera Kungam von Walujewam, tapat arri Kursemmes Domehnū-teefai pateizibu dewis, ka 1857 gaddā wissa galwas-nauda Kursemme riktigi irr ismalkata.

Jelgawa. 7tā Maijā leela pils-istabā bij sapulzejuſchees wissi Jelgawas mahzitaji, augsti waldischanas kungi, teefas-kungi, rahts-kungi un kas tahdōs ammatōs, muhsu firſnigi mihletam un augsti zeenitam Gubernatera-Kungam von Walujewam atdoht labbdeenas, — jo ſchis muhsu gohda-wihrs taisijahs oħtrōs swchtlos muhsu Kursemmi atstaht un aiseet us Pehterburgu, fur muhsu Keisers winnu pagohdinadams eezechlis augsta ammatā, pee Walsts-Domehnū-teefas. Ur lohti firſnigeom un gudrem wahrdem atdewe labbdeenas wiffai Kursemmei. Ur leelu pateizibu wiffas firdis pateiz ſchim gohda wiħram, kas muhsu Kursemmi 5 gaddus tik miħligi, taisni un ustizzigi waldijis un apgahdajis. Sawu firds-pateizibu gribbedami parahdiht, Jelgawas kungi Stā Maiji bij fataisijuschi leela Klubbas-istabā itt baggatu

gahrdu gohda-maltili un zeenigu Gubernatera kungu weesibas lubguschi. No pulksten peezem liħds astoneem kahdi 130 kungi fehdejuſchi pee galda, un Keiser a weſſelbu usdsehruschi, tad arri Gubernatera weſſelbu dserroht winnu usrunnajuſchi ar firſnigeom wahrdem pateikdam i par to, fa tif gudri, spehzigi un miħligi muhsu Kursemmiti waldijis, un tam labbu laimi sawa jaunā augstača ammatā weħ-lejuſchi. Gubernatera kungs, firdi eekustinahs, nu neħmees runnah tħaddeem spehzigeem, gaischeem un firſnigeom wahrdem, fa itt-wissi garra un firdi fagrahbti tappuschi. Birmod s'weħflos waħkar muhsu miħla is galwineeks atstahjis Jelgawu un aixgħajis us Pehterburgu un Jelgawas kungu dsee-dataju-beedriba winnu pawqqidju je jaunkas dseesmas dseedadama, par ko winsħi lohti preżejjes. Lai Deewa kungs winnu wadda un doħd winna baggati plaut, ko labbu pee mums feħjis. Mums Jelgawnekeem Walujewa gohda-wahrds allasħ un itt ihpažchi weħl zaur to valiks labbā peeminnā, fa winsħi to nejauku, neskaidru un neweffeligu lejjas-weetu un malkas-plazzi pee pils irr lizzis pildiħt, liħdsinaħt un to jaunku pils-dahr fu tur-taifħt, fur nu wiss pilhaħts ar preeku un pateizibu

zeere. Us behrnu behrneem. ta fewim peeminnas-
fihmi irr zehlees.

Nihga. Stā Maji eeswehtija to weetu, kur
sahk taisiht to dselses-zellu, kas ees no Nihgas us
Dinburgu. Leels pulks augstu fungu un lauschu
bij fanahzis leelä beerses-nammä un pußzell 12tös
dewahs us to weetu, kur to bahnopu taisihs. Pa-
lizmeisters jahschus gahje papreeksch tad musikantu
pulks, scheem pakkat ammatneeku beedribas ar faweeem
karrogeem, tad dselses-zella strahdneeki nesse diwi
fudraba kaltas jauki taisitas kerres un fudraba schkip-
peli (lahpstü). Nu nahze tee Inscheneeri, dselses-zella
fungi un Direktori ar beerses wezzakajeem. Tad zeen,
General-Gubernatoru-kungs ar Guberna-
ments- un pilata augsteem fungem un waldineekeem
un wehl pulks to luhgtu weefu. Schi garra reise
gahje no beerses pahr abbeem semmes-wahrtu tilsteem
us to bahnopu plazzi, kur leelu ehku no plankahm
bij taisihschi un ar pukkhem un meijahm ispußchlo-
juschi, arri K e i s a r u wahrdi un frohni peilikuschi.
Schi ehkä leels lepns brohlasts preeksch 6 simts wee-
seem bij uszlahts. Chkas preekschä leels plazzis ar
sektu bij aptaisihs, kur nu abbejas pußes bij uszelli
sehdekti un labba puße ammatneeku-beedribas un tee
musikanti fastahjahs, kreifajä puße atkal tee, kas
nahkuschi skattitees. Kad Kreewu Wirsbifkapa-kungs
to plazzi eeswehtijis, tad dseedaja fw. dseefmu un
Superdenta-kungs teize fw. lihdsbu un kad fw. fal-
poschanu beidsis, tad nodseedaja: „Lai Deewu
wissi lihds nu teiz.“ Dselses-zella Presidente von
Stoewers zeen. General-Guberuotoru luhdsis, lai
fahkoht rakshani; schis augstaas kungs ar to fu-
draba schkippeti nu isralke semmi, eebehre fudraba
kerres un pa nolikahm plankahm ar to kerri to semmi
nowedde un isgahse planku gallä. Wissi laudis
fauze Urra! Urra! un tapat rakke un brauze ar ker-
rehm arri wissi augsti fungi un waldineeku; tad at-
wedduschi semmi, usstaifia dambi, uslike flihperus
un dselses-zella schkehnes (grawas), ta par prohwi
dselses-zella gabbalinu ustaisidami. Pa tam
pulksken weenos tee augste fungi ar teem luhg-
teem weesem gahje us brohlastu tai ihpaschi
us to uszeltä nammä. — Lai Deews nu pa-

schkire scho un wissas dselses-zellus ko pee mumä
taisih.

No Kantones kahds Enlenderis raksta ta: Lep-
nee Kineseri bij tizzejuschi, schis pilfahts til stiprs, ka
eenaidneeki to ne muhscham ne warroht panemt; bet
nu redsejuschi, ka til weegli muhsu rohkä nahzis,
tad schee no muhsu spehla lohti bihstahs un itt
pasemmigi klausa Enlendereem un Sprantscheem.
General-Gubernatoru Jäh-u gan effam weddufschi
prohjam us Indiju, bet to kerra Gubernatoru Peh-
Kwei atkal eezechluschi sawä ammatä no muhsu sal-
dateem waktetu. Nu til dabbujam redseht, zif war-
ren leels Rantones pilfahts un ka tur lihds schim
gahjis. Irr til leels, ka nekahdu zella-rahditaju
warr dabbuht, kas sinn iswaddiht wissas pilata
dallas un eelas. Ja ne gribb apmaldites, tad
ja-eet ar kompassi, ka kuggim pa juhru, arri labbi
erohtschi rohkä janem, ka ne taptu nokauts jeb is-
plinderehts. Tä ir es esmu staigajis. Staigadams us-
gahju pilata itt leelu dahrju, kur wissadus meddi-
jamus putnus un svehrus turr. Tad usgahju
skahruus kur slakteri isdohd funnu un schurku-gastu
ir brangu zuhku gallu. Wehl usgahju plazzi kur
kahdas buhdinas un dischler strahdaja un 2 krusta-
stabbi stahweja. Gedams es pakluhpri un pahr zil-
wela galwas-kauleem kritt, jo te ta peeres-weeta
kur zilwekus ar nahwi teesa, un kur J e h s 70 tuh-
stoschus zilwekus bij lizzis nokaut 2 gaddu laikä!
No ta dischlera istabas kas tur irraid, par maksu
warr redseht, ka te nabbaga zeetumneekem darra;
zittam galwu nozehrt, zittam dsihwu ahdu no mee-
fas nodihri! Kineseru bendes irr leeli galwas-no-
zirshanas meisteri. 5 bendes par ihsu laiku
100 zilwekeem warroht nozirst galwu ar sohbini til
weegli itt ka buhtu magohnu galwinas (?). Tad war-
roht eet kahdu juhdsi starp bohthem, kas dahrgu
prezzu pilnas; tur arri tempelis (Deewa namä) kur
4 simts deeweksem kalpojoht; lihds schim
tur Eiropeéri ne drihkfsteja ne buht eet, bet nu brihw.
Nu gahju us zeetuma-nammeem, jo Enlenderi Gu-
bernatoru bij speeduschi, lai nabbaga zeetumneekus
palaisch waktam. Ar zitteem Enlenderu saldateem
gahjam tohs palaist; kaut zeetumneeku usraugs to

ne buht ne gribbeja wehleht, bij japo daho dabs. Tē dabbujam redseht ne isteizamas breesmas! Tur irr dauds to fehts-ruhmu un pee scenahm irr tahdas masas buhdinas ar trallineem no sti prahm bambus needreem, itt kā tāhs buhdinas kur niknus svehrus eeleek. Tur deenas gaifma nezik ne eespihd un tē nu eeslek tohs nabbaga zeetumneekus. Tahdu buhdinu attaisijuschi, kas breesmigi smird, atraddam zilweku pufsmirruschu fuhdōs un tik ne wissa gaska no schurkeem no-ehsta. Tahdus nelaimigus dauds atraddam. Brehkt tee ne spehje brehkt, tickai stenneht stenneja. Schee nabbagi 4 deenas jaw ne bij dabbujuschi ehst un bij badda-mirreji. Gadda laikā tā jaw 15 zilweki bij mirruschi tai buhdinā! Us-gahjam 6 tuhksfotshus zeetumneekus un muhsu saldati ar affarahm raudaja redsedami schahs breesmas un ka ir tee zitti dauds labbaki ne bij turreti, jebfchū tee gan staiga ja pa fehts-widdu. To zeetumu, kur tee Eiropeēus bij turrejuschi, tik ar moh-fahm warreja useet, jo to ne gribbeja ne buht rahdiht. Taggad tē nekahds ne bija, bet no zeetuma russeem warreja redseht, ka masas wainas labbad 2 Sprantschi un 4 Enlenderi schi karra laikā dauds mehneshus zihnejusches un tad nokauti tappusch. Muhsu Generati to nu pahrmette tam Gouverneram „Peh-Kwei“ wahrdā. Bet schis eefahkoht leels buhdams dusmojahs un teize: kas par to kaischoht Enlendereem! woi wissus zeetumneekus gribboht palaist? To ne drihksfot darriht, bet pehz wihrs palikke mas un pasemniq. Enlenderi nu gahdahs, ka, kamehr tee Kantonē, tahdas leetas wairs ne noteek. Bet zik tahds mas pulzinsch spehs tik aplam leels pilfata (ar 8 simts tuhks. zilwekem). Tā jaw eet pa ūho paganu semmi mallu mallās. Ne isteizamas breesmas un waras darbi wissas weetas. Woi naw Deewas jaluhds, lai dohd uswarreschanu kristigahm tautahm un palihds tahdu pohsta buhschanu isdeldeht un pahrtaisht. Tā eet kur Kristus gars ne walda. Apluhko muhsu zeetuma nammus, ka tur zeetumneeki tohp apghadati no augsteem kungeem un dwehseles ganneem, zik labbi tee tohp turreti un barroti, un zik ilgi teefas ar teem grehzineekem ispuhlejahs un ar leezineekem

un wainas ismekleschanu isdarbojahs,— un kā weena teesa pahr ohtru zelta, lai pahrmelle un pahrspreesch spreedumu, un tad tickai to pelnitu sohdibu dohd;— tad schahs wahrdus par Kanton iaffijis, tu Deewam sirsnihi pateiksi, ka pee mums walda Kristus gars, laipnigu waldisneeku likkumi un taisniba. S-.

Waldischanas ruhpas.

Ittin sirsnihi japatelz Kursemmes waldischanai, ka wiunai prahā irr ruhpas us tam, lai laudim lablkahschana tohp usturreta un lai negohdigas buhschanas tohp pahrmahzitas un issuhd. Kaut tee kas no schahs waldischanas eezelti par usraugeem un isdarritajeem, nekad ne peekuhstu us tam palihdsfot ar wisseem saweem spehkeem. Labbi irr wehl taggad dsfirdeht un finnaht daudseem no jauna, fo jaw preeskch dewineem gaddeem (1849tā g.) pahlejusi schihs Gubernements - waldischana, un man dohmaht, schahs Awises, kas taggad dauds wairak lassitajeem rohkas ne kā preeskch dewin gaddeem buhtu nahkuschas, — irr derriga weeta ar fo tahlu warr iseet pawehleschanu, kas wehl naw pamesta kā nederriga, bet sawā spehkā tapatt wehl pastahw.

No Kursemmes Gubernaments kanzellejas preeskch-neeka 11tā Bewruara deenā 1849tā g. no Jelgawas fahdai pils fungateefai tā irr rakstilts:

„Manna finnā nahzis kā, jebfchū jaw pulku reises irr islaistas pawehleschanas prett kahrschu spehleschanu un pederschanu, kurei valaischahs arraju laudis un kalpi, tatschu schahm pawehleschanahm wehl ne klausā tā kā nahkaks, jo gan drihs wissi frohdsineeki, ne ween wehiejoht kahrschu spehleschanu un kaulinu - meschanu, bet paschi arri us tam palihdsfot, ka pat kalpi un ganna puishchi tai lihds preebedrojahs, tā kā krohgi, kas ihsti tik us tam stahw, lai buhtu weetas kur zetta laudis jeb reisineeki un kam waijaga atspirgschanas, warr dabbuht apstahschana un meeru, paleek gan wissleelakā pussē par weekahm, kur laudis sawu gohdu pamett un sawas sirdis famaita.

Kad nu latrai palizes-teefai pirmais likkums schis: gahdaht lai laudim gohida dshwoschana usturahs, un teem pagastu - un muishu - palizem

ustizzeta ta usraudfischan, lai noteek wiſſ pehz likfumeem, — tad usdohdu pilſlungu teefahm:

1) Wiffeem muſchju- un pagastu-palizehm pa- wehleht, lai tahs, ta kā paſchhas pareifi par to warr atbildeht, us tam rauga, ka turplikam pee winnu frohgeem woi ſchenkehm newenā weetā ſemneeki, kālpi un puſchi kahrſchus ne ſpehle woi kaulinuſ ne mett. Ko tahlā darrifchanā uſeet, tohs lai ſtelle pilſlunga teefai, ka tee pehz likfumeem ſawu ſtrahpi dabbu.

2) Zaur tahm paſchahm palizes-teefahm lai no wiffeem frohdsineekeem nemm rakſtuſ tahlus, fur winni, tee frohdsineeeki, aplezina teem gaſchi eſ- foht paſluddinahts, ka irr aiſcegts kahrſchu ſpehle- ſchanu un kaulinu meſchanu wehleht frohgoſ, un ka winni gribb gohdigi gahdaht, lai noteek kā pa- wehlehts, paſchi gattawi to noliku ſtrahpi arri zeest, ja ne klaufa. Schee tahdi rakſti janemm ne ween no teem kaſ taggad par frohdsineekeem, bet arri turplikam no wiffeem kaſ wehl par frohdsinee- keem buhſ, un irr jaglabba ſhee rakſti pee teefahm.

3) Bes tam teefas pehz ſawas gudribas arri wehl wiſſu to iſdarrihſ, kaſ warretu derreht us tam, lai arween ſewim gahda to drohſchu ſinna- ſchanu, ka pa frohgeem wais kahrſchus ne ſpehle un kaulinuſ ne mett."

"Zwil Gubernators Brewern."

"Kanzelleja Direktors Neumann."

Schai labbai fehſlai lai irr wehl taggad labbi augli!

G. R.—ll.

Kā wiſtu pauti (ohlas) ilgi prischi turrani.

Kad wiſtu pautus eemehrge uhdenea-glahſe, jeb winnus ar uhdenea-glahſi apſwaida, un lauj ſchai glahſei peefchuht, tad ſchahdi pauti gadda- kahrtu palek til pat prischi, kā kad buhtu taggadinh dehti. Kas ta tahda glahſe effoht, ta uhdenea- glahſe, un zik winna makſa, to katris aptehkeris labprahrt ſewim pateikſ, un arri peedohſ ſewim pa- dohmu, kā ar winnu tohs pautus warr apſmaidiht.

Leepajā lihds 10. Maija, d. atmahf.: 68 fuggi un iſgahj. 63. Nihgā lihds 5. Maija, atmahf.: 346 fuggi. iſgahj. 82 Atmahkuſchus: 643 ſtruhgas un 573 plohſti.

Tad arri redſeſi, woi tawā gabbala ruddenoſ un ſeemā pauti til dahrgi irr, ka wehrtſ irr gan win- neem ta puheletees. Mumſ rahdahs, ka muhſu arrajeem derrehſ, pee laika ar tahlahm maſahm ſkunſtehm eepaſihtees. Sinnama leeta, ka wiffas tahlas jo ſmalkas ehdamas leetas, wiffadi mahju putni, ſohfas, zahli, piheſ, pauti u. t. j. pr. wiffwairak fur pilſati klah, zaur kurreem dſelſezelsch ees zaur, drihs ſawadi wehrtihs, ne lihds ſchim.

—e.

„Preezajees nu ſirſnina Waffara jaw tuwumā“!!

1.

Atkal jaufas deenas pee mums tafahs, Atkal lagdigallia fruhmös ſitt, Atkal pumpurisch rohſehm raiſahs, Raſſa tā kā pehles ſahle ritt.

2.

Atkal ganninsch tauſe, lohpus raiſa Tur, fur ſtrautinsch burbuliſchus tinn, Behrſes kenhmi ſallös ſwahrkös ſmaidā, Pławas raibus pukku-rohnuſ pinn.

3.

Un tu zilweks, wehl ar behdahm laujees! Eij til laukā! Štoft kā ſkam un mirdi, Dabbas mahtes flehp ſoheſt laujees, Preeka pilnam miykiſta paſiſ ſirds!"

4.

Uſwelz ſelta ſiħgas kohlehm — ſpehle Šlawas dſeeſm u Deewam jaufaku, Kas tew ſchahdu ſaldū preeku wehle, Waffara i — ſeck pukku wainngu!!

E. F. S.

Sluddinashana.

Labs ſkohlmeiſteris, fam baſnizā arri ehrge- neeka un dſeedata ſta ammats jaturr, weetu warr dabbuht Dalbes draudſe pee Zelgawas. Lai peetei- zabs pee Dalbes mahzitaja

G. Kupffera.

Jaujas Swirlaukaſ muſchā pee Zelgawas us Zahneem 1858 us arrenti warr dabbuht weenu alluſ- bruhſi un weenu frohgu. Lai peemeldejabs pe muſchashwaldiſchanas.

1

A w i s c h u

B a s n i z a s

N r . 2 0 .

peeliffums.

S i n n a s .

1858.

J a u n a s s i n n a s .

Smolenska. Muhsu Kungs un Keisers 3fchä Septemberi Smolenskä buhdams 3000 fudr. rubl. schehligi dahwinajis Lutteru draudsei, lai schi warroht pabeigt taisht sawu jaunu muhru basnizu.

Egyptes Wihze - Rehnisch wissus burwus un siblneekus un tahdus wiltigus praweefchus Egypte lizzis usmekleht, leelu pulku no teem lihds ar sawu leelo meisteri un wirsneeku zeetumä eslict un tad nowest kahdä pilfatä Sudanas walsti Alrikä, fur teem japaleek. Schee fahluschi fluddinaht, ka Wihze - Rehnisch Said Pascha ahtri buhfchoht pagallam un Ibraim Pascha tad to waldifchanu dabufchoht. Tahdu fluddinashanu arri schee burwji bij islaiduschi nezik ilgi preeksch tam, kad Wihze - Rehnisch Abbas Pascha no flepkaewi ar scho burwju sinnu to grehku tobrihdi padarrijuisch. Warrbuht ir scho reisi tapat gribbejuischhi darriht. Nedsi kahdus darbus burwji strahda un kahda teem ta gu'dri ba — prohti wilstiba un besdeewiba. Kaut jelle laudis burwibu un burwus waires ne tizzetu, tad tee burwji vafchi no fewis beigtohs; jo, fur burwus ne tizz, tur arri naw nekahdi burwji nedsi pesteku darbi, bet jo laudis mahnu tizzigi un no tahdeem neeleem un blehaahm bihstahs, jo tur arri burweeem, tas irr gudreem un besdeewigeem wiltonneekem, — dsihwe un darbs; — jo fur maita, tur fakrahjahs ehrgli, wahrnas, kraukli, wilki nn tahi mai-tas-ehdeji. Ja ne effi maita, tad schee tem ne warr ehst. Effi dsihws eeksch Kristus un dsihwo eeksch winna, tad tas taunais tem ne peewarrehs nedsi aprihä!

Londone. Sinneet zik stipri Galenderxi swinn svehtkus un svehtdeenas, ka itt nekahdus neddelas darbus ne drihkf strahdaht, ka svehtdeenas wissi

gastuhächi, krohgj, schenkes irr aisslehtgi un pa pil-sata eelahm labprah ne brauz un nekahdu lehmu, trohksni jeb musihki ne drihkf taisht, nedsi kahds ammatneeks eedrohshchinajahs ir masako darbu strahdaht. Svehtas deenäs leelu leela pilfatä wijs irr kluß un rahms, ka pee mums naiks laikä, kaut zittas deenäs tur kust un eet un brauz zits pahr zittu ka bischü strohpä un irr lehrms pa eelahm, ka aussis fahp. Tapat arri wissas pilfatä un us loukeem. Bet nu scho rudden kahds mantu kahrigs mahju-rentineeks svehtdeena sawus kweeschus (puhrus) fahjis plaut. Scho tuhdat apfuhdsejuschi tee-fä, un schis Deewam pateizis, ka ar 5 rubeteem 10 kap. strahpes warrejis isktuht ahrä. Zik pee mums tahdu warr buht, kas par tahdu darbu teefäs buhtu weddam, ka ne ween lauku darbu svehtä deenä strahda, bet arri svehtä rihtä brauz ar sawu prezzi us pilfata tirgu un tur prezzejahs un kupschejahs ka darba deenäs!!

S-3.

Kretas fallas kristiti laudis wisseem Eiropas waldineeku Konsuleem rakstu nodewuschi, kurrä tee suhdsahs pahr Turku breesmigeem waras darbeem prett kristiteem laudim, jo jaur Turkeem dauds wihi bes kahdas finnmas wainas laplaupiti un nokauti, starp teem Arkadias semmes bislaps; dauds seewas un jumprawas apfmeetas; ne-isskaitami eljes un zitti auglu lohki noziristi un fadedsinati, sehjumi noganneti un isenhzinati; fw. Jurja flohsteri dauds naudas nosagtas. 2 basnizas ispohtitas; jauns kristihts beswainigs behrns nomaitahs; kappi tur atdarriti, tee lihki ka schauschanas mehrki islli. Tee Sultana apschehloschanu un pestischau no schahdahm fuhrahn spaidischahanahm un breesmibahm pasemmigi isluhdsahs.

— g — u.

Widsemme. Ka jaw laffitajs finnahs jaur Alwieshm, scho wassaru ta leela karstuma deht

dauds weetas gan Pohls, Wahsemme, gan arri Widsemme meschi degguschi. Ta arri eeksch Teftamas ne tahtu no Pernawas pilata, kur arri meschi degguschi — mahzitaja muischa tai 10 ta Juhni no mescha ugguns aisdeggusees, un pelnu tshuppinā saltittuū.

Paisteles kirspehles semnecki, Widsemme, effoht ne senn 500 rubetus fudr. Samettuschi, lai warretu sawas kirspehles basnizu, kas us jauku pakalnu stahw, ar augstu fmukku tohri i spuichkoht, kas tai basnizai lihds schim truhzis. Jauks darbs, dewigas rohkas!!

Krettinga irr mafs, bet itt jauks Leischu pilfatinisch, kahdas pustreschhas juhdzes no Klaipēdas un 12 werstes no Palangas us masu pakalnu ar sawahm diwi i basnizahm un leelu Krohna tamachnas (muitas) nammu, un wehl zittahm prahwahm ehkam, itt jauki usflattoht. Schis pilfatinisch preeksch 4 gaddeem, tai 21ma Augustā 1854 (flattees Latv. Avises Nr. 40 1854) tikke ar ugguni peemklehts ka trescha pilata däffa tappe pelnōs likta; bet — nu jaw wissi robbi pilditi, jauni nammu taisiti, ta ka taggad wis pilahs ar faveem kohscheem schinkelnu junteem aplahis itt glihts iszettahs. Kahdu werstes semmi no pilataela iszettahs no daschadeem kopleem kohleem apfegta daila pils, kas Wirstam Subow am lihds ar wissu pilatu peederr, bet kas pats tur ne dsihwo wis. Ap to pilli irr jauks lustes dahrfs (Park), kas latram reisneekam irr brihw apluhkoht; bet irr gan labbi prahws un jauki uskohpts dahrfs, — ko Klaipēdneeki labprahrt wasfarā apmekle un kur pahr tahm jaukahm leijahm un teem stahweem kalneem kahpele — un us teem skunstes sehdekleem aikal atpuhchahs, un to jauku gabbalu ar labpatishanu apluhko un Deewa warrenus darbus apbrihno. Nu nemehu pahr tahm Krettingas abbahm basnizahm stahstikt. Beena irr Kattoku, ohtra Lutteru. Kattoku basniza irr warren leela, kam muhku flohsteris klah, ar ittin augstu tohrni. Schi flohstera basniza eekschā irr gan ko redieht. Wissas mallas spiid un mirds no seltijuma un leelahm bildehm un 7 altareem ar paşaun dauds seltitahm waska fwenzehm aplikti — un — tur irr ehrgeles ka ehrgeles. Kad laisch tahs wissas wakam, tad ka pastara

denas basune krahz un schnahz un lohgu ruhtes trihz, — zilweks tohp aisegrahbts, un tam negauschi assaras no azzim speeschahs ahrā. Effoht 38 registeri (balhs) tahm ehrgelehm, diwi manuāti, un brangs peedahlis; — paukas, trummehtes un zimbeles arri klah, un kahds Bruhshu meisters tahs taisjis. Man leekahs, ka schihs wehl stipraki skann ne ka Leepajas Wahzu basnizas ehrgeles. Ne biju senn tayahs brangi skannigas, leelas ehrgeles usgahjis, nedz arri Leischu basnizas tahdu skunstigu un labbu ehrgelel supehlefschanu dsirdejis; bet ka pehz dsirdeju ehrgeleeks arri effoht grunligi mahzijees wihrs, kas 12 gaddus musihki ween mahzijees. Effoht ka zitti man stahstija friestiks Schihsdels, ko muhki paschi usaudsejužchi no masohtnes. Lutteru basniza irr gan mafa Krettinga, — arri no muhra ar fmukku schinkelnu jumtu apfista, bet wehl itt jauna, un patihkama ar masahm labbi skannigahm ehrgelethem. Lutteru draudse tur naw leela, tikai kahdas 800 dwehfeles skaitoht, bet diwejas wallodas Wahziski un Bruhsh Leitiski effoht mahzitajam, kas winneem ihpažchi spreddikis jaturr, taideht ka tee draudses lohzeiki irr salassiti no Wahzeescheem un no Bruhsh Leitiski tizigi. Bruhshu sawu paschi Leischu wallodu runnajoht. Tai 3 schā swehtdeenā pehz wafaras-swehtku atswehtes, tai 8 ta Juhni, schi paschi gaddu, tikke tai Luttera draudsei jauns mahzitajs, Baumbachs wahrdā, nelaika Skundes mahzitaja dehls, eeweest. Lai nu Deewa pālihds jaunam mahzitajam fweschumā sawu masu salassiti un isklihdinatu gannamu pulzinu us Deewa fwewhta wahrdā saltainahm gannibahm ganniht un pee palehna uhdena dsirdeinah, ka arri schis mafas gannams pulzinsch buhtu zeenigs weenreis — tai leela deenā muhsu Runga, pee Jesus Kristus leeleem gannama pulkeem tapt pee-pulzinahs!!

No Klaipēdas (Memeles) raksta, ka tur wissas ehkas, kas preeksch 4 gaddeem (1854) tikke Oktoberi zaur leelu ugguns-grehku nopohtitas, wehl ne effoht jaunas ustaisitas. Aprinka teefas-nams, bankes-nams un ir zitti nammu wehl truhkoht. Tapat arri wissas basnizas wehl naw gattawas. Kalwejshu basniza wehl naw ne eefahpta, Lutteru

basnigu nu taifa un jaw effoht lihds tohniim gat-tawa. Lai Deewēs palihds gallā west.

No Greekeru semmes raksta, ka tas Beh-terburgā dīshwodams, Greekeru birgeris Ver-nadakis, kas Kandias fallā dīsimmis, effoht ne fenn apneimees 10 fawas tautas brahtus (Kan-dias laudis us fawu kabbatu likt par mahzitajeem ismahižiht. Jbsts gohda darbs! Nu wehl wahrdinu par paschu „Kandiu“ klahd peelikschu. Kan-dia jeb Kreta irr falla, kas 33 juhdses garra, 3 lihds 6 juhdses platta un 200 (□) kwadrat juhdses leela, Widdus juhrā, 50 juhdses tahlu no Awrikas mallas, un stahw appaksch Turku waldi-schanas, (plattees Ciropas lanikahrtē). Bezzōs laikds effoht us Kandias fallu 100 jauki pilſati bijuschi. Apustuls Bahwils, kā tu jaw no Bih-beles sinnasi, scheit pirmais Kristus tizzibū flud-dinaja. Winna mahzelis Tihlus bija schai draudsei pirmais kristigs biskaps. Par wissu scho fallu effoht taggad 170 tuhfs. dwehseles, wiss-wairak Greekeru tizzibas lohzelki. Leelakais pilſats wirs schihs fallas irr arri Kandia fonzams, ar 16 tuhfs. eedſhwotajeem (gandrihs tik leels kā Zel-gawa) ar 14 Turku basnizahm un 1 leelu Greekeru basnigu, kur wirſs-biskaps mahjo. Schi fallā effoht brangi, leeli meschi un dauds augligi kalmi, zitti arri kas ugguni wemjoh; bet tak diki jauka un augliga semmite, no kurras dauds tohp stahstichts.

No Rohmas leela pahwesta pilſata raksta, ka taggad pats augsts basnizas-tehws (Pahwests) un semmes walidineeks kas pirms schi augstā gohdā tizzis, pats skohlmeisterus bijis, diki us tam luhko, ka sawā semmē laudim labbas skohlas zell, un behrus skohla laish, lai gudri un Deewabih-jigi tohp; bet ar to skohlas buhſchanu tur wehl effoht plahnas leetas deesgan. Tahda leela skohla, kur skohlmeisterus mahza, kahda mumis Kursemme Ir lawā atrohnahs, — teem ne buht wehl ne effoht; tadeht mas to labbu skohlmeisteru un skohlu tur effoht un sklikti eijoht ar to mahzischanu. Un kur arri kahda skohla jaw zelta, tur skohlmeistereem plahna maise; ne tihkoht ar tukfchū wehderu tā gruhti puhletees; bet Pahwests mu sohlijees par to gahdaht, kā ar skohlas buhſchanu lab-

baki eetu. Ko lihds tahda jauka semme, kur wihs un wissi dahrgi ahboli aug kā Italijs, kad tee mas par dwehseles labbumu lihds schim gahdajuschi; tadeht tur arri til dauds to laupitaju un sagtu, kā zilwekus deenas laikā isplindere. Tadeht, laffitaji mihi: „Dennatees papreksch pehz Deewa wal-stibas un pehz winnas taisnibas; tad jums wihsas zittas leetas taps peemestas.“ (Matt. gr. 6, 33., E. F. S.

Kā zilweks ikdeenas warr buht laimigs?

1) Iktihtōs apnemmees, schodeen kahdu zilweku eepreezinah, un zik ween tu warri winnu darriht laimigu.

2) Ar tahdu apnemſchanu ej tad pee fawa darba; to drohſchi un mudri darridams, tu buhſi meejigs un preezigs. Jo labbas dohmas darra stipras rohkas un eelihgsmo to firdi.

3) Raugi tad arridsan fawu apnemſchanu is-darriht, kad tikkai tewim isdewigs brihs us to gaddahs; ilgi ne buhs jagaida, kad tewim kas gad-disees, kam tu ko labba warrefi darriht.

4) Ne waijaga wiss leelsai leetai jeb mantai buht, ko tu ohtram zilwekam dahnini jeb palihds; darri to tikkai ar laipnigu waigu un mihsigu firdi, tas buhs abbeem lohti labba meera un preeka sahle firdi.

5) Jo laimigals tu buhſi, kad tans laiminsch jeb tuwakais tahdu pat firds apnemſchanu prett tewi turrehs, un tew nesinnoht arr preezinahs. Jo to labprahligu deweju Deewēs mihi. 2 Kor. 9, 7.

6) Ta irr jauka dīshwes-beedriba, kad zilweki scho ihſu muhſchu dīshwodami ar mihestibū, laip-nibu Deewabihjschanu un labba-darrifchanu pa-wadda; ſew un zitteem to dīshwibas laiku weegli-nadami, us debbesim fataifahs.

7) Wissu-leelaka mihestiba irr ta, kad kas dsen-nahs zik ſpehdams to darriht kas draudsei, tautai jeb tehwu semmei par labbu naht, ar rakstischanu jeb apdahwinaschanu, Bihbeles beedribas jeb miſionaru darbus palihdsedami apgahdaht.

8) Jo tahdi d arbi, eekſch un zaur Jeſu d arriti, zell latru zilweku istā gohdā un wehrtā, lai tas arridsan jo semmā kahrtā un wehrtā buhtu. Tee darbi eepreezina zilweku tik lohti, ka tas neso

dauds no semmes gruhtibahm ne manna, un tam
pascham un zitteem leelu preeku, labbumu un meer
dohd; firdis zaur mihlestibum un laipnibu faweeno-
dami ar faldum debbes preeku pilda.

Palihs Jesu, ka mihlestibum
Ostwojoh tew patibkam.
Tew mehs wissi peederram,
Tew, kas fama schehlastibum
Wisseem dahwa paligu,
Preeku, laimi, svehtibum. M. B.

U p p e.

Wez̄s firmgalw̄s stahweja d̄fsl̄as dohm̄as pee
uppes un flattijahs, ka ta bes mittefchanas us
preekschu prohjam tezeja. „Tezzi, tezzi tu strau-
me!“ ta winsch pats pee fewis runnaja. — „ka-
mehr tu beidsoht juh̄ra eegahsisees eekshā; un ta
tu, ta arri mannas d̄fhwibas strautinsh (deenas
un gaddi) bes mittefchanas prohjam steidsahs us to
besgalligu muhschibas juheu. To tu nekad wairs
atpakkat ne greesees un tapat arri mannas d̄fhwi-
bas laizinsch nekad wairs atpakkat ne atgreessfees.“
Ta runnajis, winsch brihtiku flusfu stahweja un
ittin dohm̄igus us straumi flattijahs; beidsoht d̄fsl̄i
nopushdamees, ta issfauze: „Tad nu itt nekas naw
pasaulē, kas buhtu pastahwigs!“ Bet ta issfauk-
damees winsch eraudsija leelu akmini paschā uppes
widdū, kas jau no wezzu wezzem laikeem tur
bija gullejis. To eraudsijs winsch fazzija: „Ak!
schis leelais akmins stahw zeeti, un teesham jau
dauds simtus gaddus scheitan irr gullejis, bes ka
to kahds buhtu warrejis iskustinaht. Tas mannim
irr labba s̄hme us to, ka ta pateesa tizziba eeksh
ta d̄fhwā Deewa Dehla muhschigi muhscham pa-
stahwes, ka zeets akmina kals. Un kad mannim
schi tizziba irr, tad lai arri schis mans d̄fhwes-lai-
zinsch, ka uppes strautinsh aisskreen, un manna

meeſa semmē sapuhst, es muhschigi pastahweschu
bes ſchaubifchanas!“

Woi finneet draugi, kahdam wiham Jesus to
zilweku peelihdsina, kam ſchi tizziba irr? — Ko
fakla Apustuls Jahnis sawā pirmā grahmata 5 n.
12 pant.? un Dahw. ds. 90, 2. M. Skujing.

Tik Jesus manna preziba.

Mel. Kā vež gahda uhdens-malka.

- 1) Kad arr' wiss us gallu steidsahs,
Wiss ka ahtrā ſtraummē pluhst,
Kad arr' wiss wirs semmes beidsahs,
Wiss zaur nahwes pveku luht,
Tomehr paleek Jesus Krist,
Winsch man ne leek nahwē friht.
- 2) Kad winsch mahjo manna firdi,
Un es Winnam padohmohs,
Kad Winsch man ar ſewi d̄firdi,
Es eefsch Winna eedehſtobs:
Tad ta d̄fhwib' eefsch man ſelt,
Sirds no Winna d̄fhwib' ſmell.
- 3) Nahwe, ko tu manni baidi?
Jesus tevi deldejjs,
Grehku-prahis, ko firdi ſpайди?
Jesus manni vestijis;
Grehks un nahwe vobsta friht,
Jesus schehlastiba ſpild.
- 4) Kad man arr' zaur aff'ru baigu
Staigajoh tā dwehſle zeefsch,
Tomehr Jesus ſawu waigu
Schehligi us manni greesch;
Saule uslezz, tumſchums liht,
Wiffas aff'ru ſtruhkles ſchliht.
- 5) Kaut es marretu ar Tevi,
Mihlaids Jesu, weenotees,
Kaut ka ſarrinsh wiffai ſewi
Eeffsch Tevi, Jesu, dehſtitees!
To tik Tu, mans Jesus, darr',
Es zaur ſew neneela warr'.

Grot.

S i n n a.

No firds pateizam teem mihligeem dewejeem, kas preefsch Ruttera veeminnaas ſhabba Wormſe dahwa-
nas atſuhtijufchi: 1) No R. z. w. s 1 rubl. 2) No D. n. g. s draudſes 6½ rubl. f. 3) No Eg. pt. s
dr. 2½ rubl. f.

Tikpat ſirſnigi pateizam arri tahlm friſtigahm drandſehm kas preefsch Missionareem pee man atſuhtijufchi
mihlestibas dahwanas: 1) D. g. n. j. s dr. 18 rubl. 32½ kap. 2) Zaur Kaldabrunnas mahzitaju no P. G.
Dinburgas aprīlī 5 rubl. f. 3) No Eg. pt. s dr. 1½ rubl.

S.-d.

Brih. dr. ſ. ſ. h. t.

No juhmallas-gubernements augstas valdīchanas pusses: Oberbrevl. G. Blaese, Sensor. Jelgavā, tā 22. September 1858.
No. 171.

Missions

Nr. 20.

finnas.

1858.

XXI. Par Deewa walstibu paganu starpā.

5. Tahs fallas leelā klussā juhrā.

3. Selfchapters fallas.

(4).

(Statutes Nr. 16).

To lauschu preefs par fho dahrqu mantu bij lohti leels, bet arri waijadseja scheem laudim labbi eegrunteteem buht eeksch Deewa fivechteem waherdeem. Jo ahtri pahr teem nahze gruhta tizzibas pahrbau-dischana, kas wehl taggad winneem jazeesch. Ta leeta irr schi. Jaw fenn Sprantschi bij dsirdejuschi, zit sphehzigi par tahn fallahm leelā Klussā juhrā Ewangeliuma tizziba bij isplehtufes. Pehz diwi gaddeem peebrauze Sprantschu kapteins ar kaxrafuggi, Dipeti-Tuärs (Du Petit-Thouars) ar wahrdi, un to Kehnineeni peespeede Sprantschu Kehninem 7000 rubt. muhsu naudā iemalkaht un palaut, ka ikkats Sprantschu Kehnina pawalstneeks weenalga kahds winaam ammats un kahda winaam tizziba, us wissahm Taitas fallahm warroht apmeestes. Atkal pehz gadda zits Sprantschu kapteins ar kaxra-fuggi Laplaže (La Place) wahrdā, atbrauze; ohstā cebräujoht fuggis usskehje us klini un stipri tappe eeflahdehts. Par 3 mehn Scheem 120 zilweki no teem fallas-laudim tam kapteinam palihdseja to fuggi islahpiht, un par pateikschanaus f. weem matrohscheem pakahiwe wissadu blehdibu padarriht un to Kehnineeni wehl pesspeede weenu zilweku, kas gitkahrt brandwihna kupschis bijis, par Sprantschu waldibas weetneku jeb Kon-sulu peenemt un kahdu semmesgabba lu atwehleht, kur kattoolu basnizu warroht uszelt. Bet tas teem ne palihdseja neneeka; neweens pats ne nahze tur eek-scha, jo tee fallas-laudis to skaidru Ewangeliumu

atfinnuſchi, deesgan labbi finnaja taisnibu un netaisnibu isſchikt. Tas Sprantschu Konsuls Meri-niits kahdus tschetrus Taitas wirsneekus usrunnaja, ka schee grahmatu parafstija, kurrā Sprantschu Kehnini luhdsoht to waldischana panemt par wif-hahm Taitas fallahm. Gan pehz dabbuja finnaht, ka tai grahmatā pluschi zittadi bij rakſtihts ne kā paſchi gribbejuſchi, un tadeht to grahmatu atpraf-sija atpakkat; bet pawelti. Nu ta Kehnineenee luh-dse no Galantes un no Seemel-Amerikas paligu, bet winnu ne pallaufija. Turprettim tas Sprantschu Konsuls ataizinaja fuggu wirsneeku Tuäru, un schis bes nekahdas wainas no tahs Kehnineenes praffija 10.000 dahlderu strahpes naudas; un wehl, ka ta parafstiju grahmatu, kurrā to waldischana par Taitas fallahm trim Sprantschu kum-misareem tappe uswehleta; ja par 24 stundahm to Kehnineenee to buhschoht padarrijuſi, tad Tuärs foħlijahs ar leeleeem gabbaleem wiſſu fallu pahschaut. Ta Kehnineenee nabbadste us gruhtahm kahjahm buhdama gan no pirma galla leedsahs; bet oħtrā riħta redsedama, ka teepfchanahs ne pa-lihdseja neneeka, parafstija to grahmatu. Jawu mhſau dehlinu apkampdama ar affrahm fazzidma: Taggad mans behrns es tawa mahte patte jawu poħstu efmu nospreodus! — Wehl tee fallas-laudis zerreja, ka Sprantschu Kehninch tħadni netaisnibu ne apstiprinahs wis; bet tas panehme to waldischana pahr tahn fallahm, un Galantes waldineeki ne gribbeja wis deht tik taħtas fallas ar faweeem kaimineem teem Sprantscheem naidu zelt. Un to-mehr Taitieschi stipri ween zerreja us Galanti. Leela lauschu fa-eeschana, 843 g. wiſſi Taitas wirs-neeki padewahs Galantes waldischana, fazzidami: „Enlenderi muhsu beedri un palihgi; no Galantes mums atmahluschi muhsu mahzitajt; no Galantes

mums fw. Bihbele atwesta; wairak mums ne waijaga, wairak mehs arri ne gribbam!" Bet nu Tuärs wehl leelakus marras-darbus padarrija. Winsch to Kehnikeeni pawissam atmette no waldischanas; schi aishbehde us lahdus Calenderu fuggi, bet winnu nammu un weetu Tuärs panehme un pahrdewe, un weenu Sprantschu fungu, Briäas (Bruat) wahrda par waldineku eezeble. Sprantschu Kehnisch wiffas schahs leetas par labbu gan ne peenehme wis, un sawu Admirali Tuäru tadeht atfauze atpakkat; bet Briäas par waldineku palikke ka bijis, un ta Kehnikeene patte, jebshu schis winnu luhdse, lai atkal atnahloht sawa nammä, to wis ne darrija, ne gribbedama fweschinekam par falponi buht, un aisswilkahs us zittu fallu. Lihds ar winnu arri wiffi Ewangeliuma mahzitaji aissgahje no Taïtas, redsedami ka nu jaw ne effoht winneem nekahdas weetas wairs. Par to noslummuschi un zaur zittahm pahribahm karrinati Taïteeschi nehmahs warru ar warru aisdsiht; zehlahs karsch ar Sprantscheem; weenä laufchanä no Taïteescheem kritte 80, no Sprantscheem 120 zilweki. Nu schee melleja meeru derreht, bet winneem atbildeja, pirms par meern warroht runnaht, tam Sprantschu waldinekam pa-preefsch waijagoht wiffas pawelti nokautus Taïteeschus no nahwes usmohdinah; patte Kehnikeene rakstija: Es un manni laudis, mehs effam swerejuschi, lamehr mehs dñishwojam, neweenam zittam ne buhs par Taïtu waldiht, ka ween Calendereem." Tas karsch starp teem Sprantscheem un teem fallas laudim arween wehl pilnas leesmäs degge; tee Taïteeschi dñillak sawös kalmös un meschöös paslehpjahs, wiffa falla, zikkahrt til branga un augliga, palikke pat vohsta weetu. Tad 1846 g. Sprantschi ar waltn panehme to karra kreposti Tataüa, un nu ar warru apspeede wiffu fallu. Bet kad to mehr Sprantscheem ne bij nekahds preeks pee schihs us-warrefchanas, tad 1847 zaur Calenderu palihgu derreja meeru tähda wihsé, ka taks fallas Uaiue, Rawaüea un Banabora palikke tai Kehnikeene, taks zittas Sprantscheem. Bet kad nu zaur karra-wihreem, zaur brandwihnu un zaur zittahm gudribahm ne warreja wis tohs Taïteeschus no sawas Ewangeliuma tizzibas nogreest, tad jaw gahdaja, tohs Ewangeliuma mahzitajus pawissam aisdsiht prohjam. Tapehz tas Sprantschu Gubernaters dewe to likkumu, ka wiffas Ewangeliuma basnizas un

skohlas peederroht frohniim, ka neweens missjonars-wairs ne warroht bes ihpaschas pawehleschanas Deewa wahrdus tulkoht, ka ickaträ aprinki effoht tikkai weens mahzitajs, no teem lauschu preefschneekem iswehlehts un no Gubernatera apostiprinahts, kas sawu pahrtikschau lai no frohna dabbu. Tikkai trihs tahdi missionari atraddahs, kas ar to bij meerä. Seschi zitti mahzitaji, winnu starpa tas wezzais neredsigais missjonars Jahn Dawro, norakstija schehloschanas grahmatu, turrä luhdse, lai noteekoht, ka ceepreefschä winneem effoht foohlits. Par to nu atkal leelu lehrmu zehle, tohs missjonarus par dumpineekeem apfuhdseja, kas ar nahwi noteefani. Jauns Sprantschu Gubernaters wiffas schahs pawehleschanas apstiprinaja un teem Ewangeliuma missjonareem wehl aisleedse zittur kur sprediki turreht ka ween Paputas pilfatä. Un jaw schee neko ne warreja wairs darricht un tadeht 1852 g. pawissam no Taïtas fallas aissgahje. Nr gaußchahm assarahn tee Ewangeliuma tizzigi Taïteeschi sawus mihtus, augsti zeenitas mahzitajus redseja aiseijam. Arri zittas behdas un breesmas wehl par schahm fallahm nahze, dumpis un nemeers, täka ta Kehnikeene no wiffahm schahm pahrbaudischahnm peckussusi, patte no schahm fallahm astahjahs un to saweem behrneem atvahleja. Wehl nu jaw Kristus skaidrais Ewangeliums spiehjigs irr Taïtas fallä un ta missionaru gruhtais darbs wehl naw wiffai ispohstihts, un schee turrahs pee Deewa swetehem wahrdem un ar teem pahrliegina tohs, kas winnus zittadi gribb mahzicht. Bet zik ilgi tä winni warrehs pastahweht prett warru? Ak tapehz, mihtee tizzibas beedri, tee apspesti Taïteeschi, kas muhsu tizzibas beedri, prassa no mums un no wifseem Ewangeliuma tizzigem karstas aisluhgschanas, ka Deews tas Kungs winneem gribbetu palihdscht gruhtä pahrbaudischahns laikä. Un schis Kungs lai irr un paleek scho nabbaga lautinu stivra pils, tas pats lai winnus pasarga skaidrä tizzibä, tas pats lai swetii winnus eelsch sawas pateesibas, kas irr saws dñishwais wahrdas, ak Kungs! kas paleek muhschigi muhschöös! Amen.

Gr.

Wehl kooneis raksta no Tabatas fallas.

(Statutes Nr. 34).

1852 gaddä 7tä Dezembera deenä mehs sawus missiones-swehltus swetijam. Lihds 200 zilweki

bij fanahkuschi. Es tohs svehtkus eesahku, kur papreelch kahdas perfschas nodseedajam. Tad teize lihdsibu mahzitajs Niksekars un pehz tam us 4 balsim tam Kungam flawas-dseefmu dseedaja. Pehz tam runnaja tas skohlmeisteris Tohmas, kas no dsimmuma Neegeris irr. Ar karstu sirdi winsch no Awrikas stahstija, un nekaunejahs wis par sawu dsinteni stahsticht. Pehz tam atkal dseedaja us 4 balsim un tad runnaja mahzitajs Tulls, kas irr Neegeris. Papreelch winsch peeminneja par teem paghjuscheem laikeem un stahstija, ka tobrihd weens Neegeris wehl tik dauds ne effoht wehrts bijis ka weens sirgs, un neweenam ne effoht brihw bijis grahamatu rohkà nemt, kamehr tad schee baltee brahki atmahkuschi un teem Neegereem stahstijuschi, ka winneem dwehfele effoht, kas zaur Kristu us muhchigu dshwofchanu effoht isredseta.

Pehz tam winsch rahijs,zik mas tee tam Kungam wehl effoht pateikuschi par tahm labdarrischahnahm, ar kurrakhm winsch tohs pee meefas un dwehfeles apswehjtis, un ka nu pee scheem arr tas laiks effoht nahjis, ka it schee sawu rohku pee ta svehta darba veeliku, ka ta Ewangeliuma gaijma, ko schee dabbujuschi, arridsan pee zittahm paganu tautahm mahjas-weetu nemtu. Rahdijs teem, loi winni tik behrni ne paleek, kam tik pascheem palihdsibas un lohpschanas waijaga, bet lai paleek ka wihi, kas zitteem warr palihdscht. Pehz tam kahdas perfschas nodseedaja un tad es atkal lihdsibu teizu. Es winneem stahstiju, ka ta kristiga tizziba pa wissu pafauli isplehtusees un ihpaschi zaur Ewangeliuma draudses gahdaschanu un darboschanu, un ko ta wehl scho pafchu deenu pee paganu atgreshanas palihds. Pehz tam atkal us 4 balsim dseedaja. Beidsoht tam Kungam par gohdu wehl kahdas flawas un pateikuschanas dseefmas dseedaja un katis ar pateizibas pilnu sirdi gahje sawas mahjas.

S—b—g.

Mahzitajs Nooneis wehl ta mums stahsta.

Kahda preelchpussdeeuā es skohlā biju un tur tohs behrus pahrlausiju, pehz tam es apmekleju tohs eedshwotajus eelsch Amptenes un Petit-Troues. Ar trihs mahjas-tehweem es jauki farunuajohs. Weens no winneem, kas nefenn bij atgreeses un eelsch to Kungu Jesu tizzeja, no ta waiga war-

reja nomanniht, ka winsch no jauna bij peedsummis un no sahtana saitehm atpestihts, to Deewa meeru sirdi dabbujis. Gan pee wisseem tas tuhlin naw redsams, woi winsch arr pateesi irr atgreeses, bet tas ween tam irr sunnams, kas sirdis un ihshtis pahrmanna, un wissi pagani arr tik drihs ne atgreeschahs. Ak ar teem nabbaga Neegereem mums buhs pazeetigeem buht! Kahdureis es apmekleju weenu wahju Neegeri, wahrdā Amiltonu, kas uhdens-fehrgā wahjsch gulleja. Winna kahjas irr breefmigi ustuhkusches un tapehz ka winsch neko wairs ne warr darrift, tad winsch sawu dshwhi- bu no ta usturr, ko zitti winnam no mihlestibas pasneeds. Deewam loi irr gohds un flawa, ka scheit jaw ta nelabba paganiska eerascha, ka tee tohs wezzus un wahjus atmette nekohptus, zaur kristigu tizzibu irr sudduji! Atpakkal jahdams jahju zaur Lowlands zeemu, kur es ar kahdu Neegera brahli itt jauki dabbuju farunnatees. Tas stahstija un preezajahs par to, ka schee laiki, kurrös tee Neegeri taggad dshwojoht, dauds labbaki effoht, ne ka tee pagahjuschi laiki. Breefmigi teem wehrgeem ir us schahs fallas papreelch bij klahjees. Dauds waldineeli sawus wehrqus ka lohypus turreja, winnus preelch darba usbarroja un tad atkal pee darba ar paftagahm jeb zittadi ka winnus mohzja. Kad plauschanas laiks bij, tad retti ween winneem 5 stundas bij wallas atduFFEht. Brandwibnu winneem dewe dsert, loi tee jo traftakli paliktu; neschkebstiba un wissadas paganiskas eeraschas tappe pee winneem usturretas un par labbahm usteiktas. Bet kahdus labbumus tad tee baltee zilwelki zaur tahdu dshwofchanu fevim warreja fakrakt? Ak wai tam, kas sawu laimi tik us schahs pafaules lepnibū un preekeem dibbina! —

19tā Januari 1852 gaddā isgahju us to Sig-nal-illes zeemu. Sche muhsu preelchpahjeji papreelch to missiones darbu eesahkuschi, kad winni schinni semmē nahze; sche papreelch missionars Burs sawu darbu strahdaja un sche dufs ta missio-nara Montgomera mahfas kauli semmes klehpī. Bet no wissa ta nekahdas sihmes wairs ne atrohd. Zeemā gulleja dauds zilwelki ar mafalahm wahji un gandrihs latra mahjā feewishku behrni bij wahji. Tee mihti lautinai, kurre starpā tas Deewa Gars waldija, fohti par to missioneer preezajahs un usklaujia fohti winna spreddiki. Kas schohs mih-

Ius lautinus ta gariigi aykohpj, irr weens Neegeru brahlis, wahrdā Patriks. Winjch irr zilweks no skaidras sapraschanas un atsibchanas, pasem-migē tizzibā; un zaur sawu Deewabihjigu dīshwo-schanu winjch arz zittus pee Pestitaja peewedd. Dauds dahrgas dwehseles starp Neegereem atrohdahs, ko es tāpat mihleju kā tohs baltus brahlus. Jesus mihlestiba irr ta faite, kas wissas firdis dauds zeetaki faseen, ne kā zittā kahda faite wirs semmes. Tahds pats Deewabihjigs wihrs irr arridjan Mak-Leans.

Eelsch Milportes un Kilgwines tee laudis itt tahtu no Deewa namma dīshwo un til retti us to paschu aiseet. Arridjan tee behrni schē til agri skohlā ne dabbu eet, kā zittās weetās, un zaur to winni tumschaki eelsch garrisas atsibchanas, ne kā zittā Neegeri. To es arr kahdā deenā pats peedshwoju. Jo kad es us to zeemu gahju, tad ne taht no kahdahn mahjahn buhdams, stipru bahrchanu dsirdeju. Tee kas bahrahs, bij weens pahris tau-latu draugu, kas jaw abbi firmus mattuš bija peedshwojusch. Tas Neegeris, kas man pa scho zee-mu wedde, smirdeja pehz brandwihna, par ko es winnu arr pamahziju. Tee jauni laudis, kas til retti muhsu basnizā nahk, irr lihderlibai un ehwer-gelibai padewuschees, un tee kas to Kungi Jesu no-firds mihlo, wissi pee muhsu basnizas turrahns un pee mums tuwaki dīshwo. Turpretti eelsch Ser-wood-Parka tee laudis irr dauds Deewabihjigaki. Ne senn es tur gahju wahju seewinu apmeflecht, kas breefmiġā slimmibā wahrga; nekad es wehl tahdu slimmibu ne biju redsejis! Wissa meesa wipnai bij sawilka, deggns un mutte gandrihs sapuūsch. Kahjas pawissam jaw nekrittusches. Bet tomeħr wissas schahs fahpēs firds tai irr preeziga un win-na juhtahs laimiga, jo ta Jesu Kristu par greħ-zeeku Pestitaju irr attinu; no winna ta fmejj-preeku, eepreezinaschanu un pazeeschhanu.

Tas nu irr! ko mums tas missionars Kooneis par to stahstijis, kā ar Ewangeliuma fluddin-a-schanu pee Tabakas fallinekeem eet. Tas Kungs lai dohd, ka drihs tas laiks nahk, fur weens pats gans un weens pats gannams pulks buhs! —

S-b-g.

Zauna finna.

Londone. 1808tā gaddā kahdi Kristus draugi fabeedrojahs un eezeble beedribu, kas tohs Juh-dus pee Kristus gribb peewest. Pebz winnas preeskishimes tahdas beedribas arri zehluschees Wah-semmē, Amerikā un ir zittās semmēs. Tahs gahda, ka starp Schihdeem tohp isdallita wezzas un ir jaunas Testamentes ir zittas pee tam derrigas grahmataas un ka teem arri Kristus taptu fluddinahs no missioneareem. Londones Juhdu missionees beedribai jaw irr 30 stazioniess jeb weekas, fur kahdi 100 misionari un winna paligi pee Schihdeem darbojahs. Tai arri irr 20 skohlas un winna 10 tuhfloschias Bihbeles, jaunas Testamentees un zittas grahmataas Schih-deem isdallijusi un dauds simts Schihdu jaw irr kristijuse. Nu irr 50 gaddi ka schi beedriba darbojahs un schi nu ar ihpaschein raksteem usfauz wif-fus Kristus draugus, lai arri pee schi svehta darba peepalihds. Schinni grahmata par to schehlojahs, ka gruhti ar scho darbu eimoht ne ween tamdeht, ka tee Schihdi tahdi apzeetinati un ne gribb tizzeht, ka Jesus no Nazaretas irr pateesi tas apfohlights Messias, Deewa Dehls un Pestitajs, bet ka arri starp kristigeem zilwekeem wehl dauds tahdu kas tizz, tee Schihdi effoht apzeetinati laudis, kas no Deewa pawissam atmesti un tamdeht wairis ne effoht is-glahbjami no muhschigas pasuschanas. Bet tahdi pateesi naw faprattušchi ko Dahwid's sawā 102trā dseesmā (v. 13) luhgħams luhds: „Kungs Tu grib-betu zeltees un pahr Zianu apschehlotees, jo jaw laiks irr, ka tew ja-apschehlojahs, jo tas nożpreċċis laiks irr nahzis. Jo tawī kalpi wehle winnu ak-minu (atpestischanu) un schehlojahs ka ta viħschloġġ gult. Ka tas Kungs Zianu iċ-ċaċċi un parahdi sees eelsch sawas goħdibas. Ka ta Kung a wahrdas tohp fluddinahs Zianā un winna teikschana Jerusalemē. (Jes. 66, 10). Preezajtees ar Jerusalemi un libgs-mojtees ar winnu wissi, kas juhs winnu mihlejet un preezajtees par winnu ar preeku wissi, kas juhs pahr winnu effet noskummušchi bijuschi. (Jes. 62, 6, 7. Dahw. ds. 72, 11. Matt. 6, 10.).

S-3.